

Συνεχίζουμε με τη δεύτερη με αριθμό **865/29-6-2020 επίκαιρη ερώτηση** δεύτερου κύκλου του Βουλευτή Α΄ Θεσσαλονίκης του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας **κ. Γιάννη Δελή** προς την Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, με θέμα: **«Κατάργηση των καλλιτεχνικών μαθημάτων στο λύκειο».**

Τον λόγο έχει ο κ. Δελής.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΛΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Υπουργέ, πριν από λίγες ημέρες, πριν από δύο εβδομάδες περίπου, το Υπουργείο Παιδείας ανακοίνωσε αλλαγές στα ωρολόγια προγράμματα του λυκείου, με τις οποίες καταργούνται, εκτός από τις περισσότερες ώρες των μαθημάτων των κοινωνικών σπουδών -αλλά αυτή τη συζήτηση την κάναμε σε μεγάλο βαθμό στο πολυνομοσχέδιο πριν από λίγες ημέρες-, και τα μαθήματα επιλογής της καλλιτεχνικής παιδείας από την Α΄ λυκείου και συγκεκριμένα τα Εικαστικά, η Μουσική και τα Στοιχεία Θεατρολογίας, καθώς επίσης και το Ελεύθερο Σχέδιο και το Γραμμικό Σχέδιο, μάθημα επιλογής πάλι, από τη Γ΄ λυκείου.

Τα δύο τελευταία, το Ελεύθερο Σχέδιο και το Γραμμικό Σχέδιο, είναι μαθήματα που εξετάζονται πανελλαδικά στις πανελλαδικές εξετάσεις για τις πανεπιστημιακές σχολές. Με αυτόν τον τρόπο όμως, όπως εύκολα μπορεί να αντιληφθεί κανείς, όποιος μαθητής ή μαθήτρια επιλέξει να πάει στην Αρχιτεκτονική ή σε μια από τις Πολυτεχνικές Σχολές, στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών, στις Σχολές Διακόσμησης, Γραφιστικής κ.λπ., σε όλες όσες έχουν σχέση με καλλιτεχνικά τμήματα, δεν έχει άλλον δρόμο να βαδίσει εκτός από τα φροντιστήρια και την ιδιωτική εκπαίδευση, δηλαδή εκτός από το να πληρώσει.

Αυτό βεβαίως ίσχυε και εξακολουθεί να ισχύει και για τη Μουσική, εξακολουθεί να ισχύει και για τις ξένες γλώσσες και το είπατε. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι αυτό το άσχημο που ισχύει θα το μεταφέρουμε να ισχύει και για επιπλέον μαθήματα.

Εν πάση περιπτώσει, όλη αυτή η πολιτική νομίζουμε ότι είναι μια καθαρά ταξική πολιτική. Εντείνει τους ταξικούς φραγμούς στη μόρφωση, δηλαδή τα φτωχά παιδιά, τα παιδιά των λαϊκών οικογενειών δεν μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις αυτών των εξετάσεων με αυτά τα μαθήματα. Και εν τω μεταξύ αποτελεί -εκτός των άλλων υπάρχει και αυτή η πλευρά- και μια ακόμα απόδειξη για τη συρρίκνωση της γενικής παιδείας με την ευρύτερη, με την πραγματική, με την καθαυτή έννοια του όρου «παιδεία» από το περιεχόμενο του σχολείου.

Θεωρούμε ότι σε όλη τη μαθητική ηλικία ένας άνθρωπος θα πρέπει να διαμορφώνει σφαιρικά την προσωπικότητά του και βεβαίως σε αυτό συμβολή μεγάλη έχουν και τα μαθήματα της τέχνης.

Αυτά που σας ρωτάμε είναι πάρα πολύ συγκεκριμένα: Τι θα κάνετε για να καλύψετε τις οργανικές θέσεις των σχολείων με εκπαιδευτικούς καλλιτεχνικών μαθημάτων, οι ΠΕ08;

Εμείς σας καλούμε να αναθεωρήσετε αυτή την απόφασή σας για τα καλλιτεχνικά μαθήματα, καλύπτοντας στο ωρολόγιο πρόγραμμα σε όλες τις τάξεις του λυκείου την ανάγκη παροχής της καλλιτεχνικής εκπαίδευσης στους μαθητές και ιδίως στους μαθητές που επιλέγουν αυτόν τον προσανατολισμό για τις σπουδές τους.

Και εν πάση περιπτώσει τι θα κάνετε, θα πάρετε μέτρα -εμείς σας καλούμε να πάρετε μέτρα- για να χαρακτηρίσετε αυτά τα μαθήματα, τα καλλιτεχνικά, ως εργαστηριακά μαθήματα; Γιατί, όπως και εσείς αναγνωρίσατε λίγο πιο πριν, δεν φτάνει να λέμε ότι κάνουμε Καλλιτεχνικά, ότι κάνουμε Εικαστικά, ότι κάνουμε Ζωγραφική. Θα πρέπει να υπάρχουν και οι αντίστοιχες υποδομές, έτσι ώστε να λειτουργήσει σωστά αυτό το μάθημα από το νηπιαγωγείο μέχρι το λύκειο.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο. Ελπίζω να μη χρειαστείτε παραπάνω χρόνο. Τα έχετε πει πολλές φορές.

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε συνάδελφε.

Όπως είπα και προηγουμένως, έχουν ακουστεί πάρα πολλά ανακριβή στοιχεία αναφορικά με τα καλλιτεχνικά μαθήματα στο σχολείο. Είναι πλήρως αναληθές ότι εξοβελίστηκαν από τα σχολεία. Το αντίθετο, προβλέπονται συγκεκριμένα και στο δημοτικό και στο γυμνάσιο, όπου δεν υπάρχει οποιαδήποτε αλλαγή αναφορικά με το ωρολόγιο πρόγραμμα.

Αλλά, ξέρετε τι συζητάμε εδώ σήμερα; Συζητάμε για μάθημα επιλογής. Και ξέρετε, κύριε Δελή, με όλον τον σεβασμό, θεωρώ ότι η συζήτηση θα ήταν πιο

ελικρινής αν συζητούσαμε, για παράδειγμα, αν θα έπρεπε το μάθημα να γίνει υποχρεωτικό. Να την ακούσω αυτή τη συζήτηση. Αλλά όταν όλοι ξέρουμε ότι το μάθημα αυτό δεν έχει συμμετοχή, δεν διδάσκεται στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν γίνεται ουσιαστική διδασκαλία, τη συζήτηση τη θεωρώ προσχηματική.

Να συζητήσουμε, λοιπόν, πώς θα μπορέσουμε ουσιαστικά να ενισχύσουμε τις τέχνες στα σχολεία. Γι' αυτό και ανέφερα προηγουμένως ότι γι' αυτό καταβάλλεται μια ιδιαίτερη προσπάθεια για να γίνει αυτό από τις πιο μικρές ηλικίες. Γι' αυτό και ανέφερα συγκεκριμένα τον ορισμό της Καλλιτεχνικής Επιτροπής, από την οποία περιμένουμε αναλυτικές προτάσεις και συνεδριάσαμε και προσφάτως. Το γεγονός ότι επεξεργαζόμαστε προτάσεις μαζί με το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής, το οποίο είναι αρμόδιο συνολικά για την εκπαιδευτική πολιτική της χώρας, αναφορικά με την ενίσχυση των τεχνών στο δημοτικό μέσω, ενδεχομένως, της δημιουργίας μιας ζώνης πολιτισμού.

Και βεβαίως, κύριε Δελή, αναφορικά με την Γ' λυκείου είναι ένα μείζον ζήτημα. Γι' αυτό σας είπα ότι εμείς επεξεργαζόμαστε λύση. Έχουμε συνεργαστεί εκτενώς με τις υπηρεσίες του Υπουργείου και με το ΙΕΠ για να δούμε σε τι βαθμό μπορούμε να κάνουμε μια βαθιά τομή. Η βαθιά τομή θα είναι αν καταφέρουμε να διδάσκονται όλα αυτά τα ειδικά μαθήματα τα οποία εξετάζονται εν συνεχεία πανελλαδικώς.

Τα παιδιά μας δίνουν αυτές τις ημέρες –αυτές τις ημέρες δίνουν Μουσική Εκτέλεση, Ερμηνεία, Αρμονία, Ισπανικά, Ιταλικά και Σχέδιο- αυτά τα μαθήματα. Να δούμε ακριβώς τι μπορούμε να κάνουμε για τα παιδιά αυτά τα οποία εξετάζονται σε πανελλαδικό επίπεδο.

Είπατε, κύριε Δελή, πρώτα απ' όλα για συρρίκνωση της γενικής παιδείας. Το αντίθετο θα έλεγα. Για παράδειγμα, γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο εισήχθη στην Γ' λυκείου η λογική του «κόντρα» μαθήματος, δηλαδή τα παιδιά τα οποία ακολουθούν θεωρητική κατεύθυνση να παρακολουθούν υποχρεωτικά και Μαθηματικά και τα παιδιά τα οποία ακολουθούν πρακτική κατεύθυνση να παρακολουθούν υποχρεωτικά και Ιστορία.

Είπατε, κύριε Δελή, προηγουμένως να μπουν τα Καλλιτεχνικά σε όλες τις τάξεις του λυκείου, για παράδειγμα στη Β' λυκείου που δεν υπήρχε τίποτα στα Καλλιτεχνικά. Σας διαβεβαιώ, κύριε Δελή, ότι, αν κάναμε κάτι τέτοιο, εσείς ο ίδιος θα ερχόσασταν εδώ και θα καταθέτατε ερώτηση σχετικά με το γιατί αφαιρέσαμε τις ώρες των φιλολόγων, γιατί αφαιρέσαμε τις ώρες των μαθηματικών, γιατί αφαιρέσαμε τις ώρες αυτών που κάνουν Ιστορία ή Φυσική ή Χημεία.

Το ωρολόγιο πρόγραμμα είναι συγκεκριμένο και σαφώς και δίνονται γενικές κατευθύνσεις, αναφορικά με τις εξελίξεις των καιρών. Και γι' αυτό και μίλησα για ένα σύγχρονο σχολείο, στο οποίο πέρα από τις τέχνες, τις οποίες θέλουμε να ενισχύσουμε και στα χρόνια που μπαίνουν οι βάσεις, θέλουμε να ενισχύσουμε και άλλους τομείς, όπως είναι η Πληροφορική, όπως είναι οι ψηφιακές δεξιότητες, όπως είναι οι ξένες γλώσσες, όπως είναι η Φυσική Αγωγή.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ορίστε, κύριε Δελή, έχετε τον λόγο.

Ελπίζω να μη χρειαστείτε πολύ χρόνο, γιατί έχει συζητηθεί πολλή ώρα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΕΛΗΣ: Κατ' αρχάς να απαντήσω για το προσχηματικό της συζήτησης στο οποίο αναφέρθηκε η κυρία Υπουργός. Νομίζω ότι ειδικά το κόμμα μας έχει κάνει πάρα πολλές ερωτήσεις σε όλες τις κυβερνήσεις για όλα τα πανελλαδικώς εξεταζόμενα μαθήματα τα οποία δεν διδάσκονται. Και λέμε, όπως σας είπαμε και πριν από λίγο, ότι πρέπει να ληφθεί μέριμνα ώστε να διδάσκονται και να μην πληρώνουν τα παιδιά και οι οικογένειές τους στα φροντιστήρια και στα ιδιωτικά σχολεία.

Από εκεί και πέρα τώρα, σε σχέση με το να συζητήσουμε για το αν πρέπει ή δεν πρέπει να βρίσκονται στο σχολείο αυτά τα καλλιτεχνικά μαθήματα, ξέρετε ότι αυτό προκύπτει από το τι σχολείο θέλουμε. Και σε ό,τι μας αφορά, το ΚΚΕ έχει δημοσιοποιήσει την αναλυτικότερη πρότασή του για το ενιαίο δωδεκάχρονο σχολείο, όπου βέβαια περίοπτη θέση -αλίμονο!- κατέχει και η Αισθητική Αγωγή, ανάλογα βεβαίως και με την ηλικία.

Δεν μπαίνουμε, δηλαδή, σε μία συζήτηση για τα ράφια του σχολείου και για τα μαθήματα, όπως το να βάλουμε αυτό και να βγάλουμε το άλλο. Δεν είναι σουπερμάρκετ μορφωτικών προϊόντων το σχολείο. Δυστυχώς, έτσι το αντιμετωπίζουν όλες οι κυβερνήσεις, όπως και η δική σας. Εμείς δεν το

αντιμετωπίζουμε έτσι και σε καμμία περίπτωση βεβαίως δεν θα κάναμε ερώτηση γι' αυτό που μας είπατε πριν, για τα καλλιτεχνικά ή για τα φιλολογικά μαθήματα.

Τώρα όσον αφορά το «κόντρα» μάθημα, δεν νομίζουμε ότι είναι αρκετό ένα «κόντρα» μάθημα για να περισωθεί ή για να λειτουργήσει η έννοια της γενικής μόρφωσης. Δεν αρκεί ένα «κόντρα» μάθημα, αφήστε που ακόμα και αυτή η έννοια του «κόντρα» μαθήματος είναι μία έννοια, κατά τη γνώμη μου, αντικειμενική. Τι θα πει «κόντρα» μάθημα; Τα μαθήματα δεν είναι κόντρα, δεν είναι το ένα κόντρα στο άλλο. Η γνώση είναι σφαιρική και ενιαία και κάθε μάθημα υπηρετεί αυτή τη γνώση από διαφορετική πλευρά.

Έρχομαι τώρα σε αυτό που απαντήσατε σε σχέση με το ότι είναι μικρή η συμμετοχή των παιδιών, των μαθητών του λυκείου, στα καλλιτεχνικά μαθήματα. Πολλές φορές, όμως, ξέρετε ότι αυτή η μικρή συμμετοχή είναι εξαναγκαστική, λόγω του ότι δεν υπάρχουν οι εκπαιδευτικοί για να διδάξουν αυτά τα μαθήματα και πολλές φορές τα παιδιά δεν τα επιλέγουν. Και βεβαίως δεν υπάρχουν οι εκπαιδευτικοί, γιατί οι προϋπολογισμοί του Υπουργείου δεν φτάνουν ποτέ για να καλύψουν αυτές τις ανάγκες. Και όταν υπάρξουν και κάποια παιδιά, τέλος πάντων, έρχεται πάλι το Υπουργείο εκεί και οι διευθύνσεις και λένε: «Τι να κάνουμε, παιδιά; Είστε λίγοι αυτοί που το δηλώσατε, δεν μπορεί να δημιουργηθεί τμήμα.». Και κάπως έτσι, λοιπόν, «καταστέλλονται» -εντός πολλών εισαγωγικών- και οι όποιες καλλιτεχνικές επιθυμίες αυτών των παιδιών σε σχέση με αυτά τα μαθήματα.

Όσον αφορά τώρα τα καλλιτεχνικά μαθήματα, όπως και τα μαθήματα των κοινωνικών σπουδών, θα θέλαμε ειλικρινά να μας δώσετε μία απάντηση: Τα θεωρείτε δευτερεύοντα μαθήματα και γι' αυτό τα αφαιρείτε; Και εν πάση περιπτώσει, πώς μπορεί το ίδιο το Υπουργείο να βάζει θέματα στις πανελλαδικές εξετάσεις, όπως «τι ρόλο παίζει η ποίηση στη ζωή σας» -γιατί αυτό ήταν το θέμα- και την ίδια στιγμή να αφαιρεί, έστω και από τα μαθήματα επιλογής, τα καλλιτεχνικά μαθήματα; Νομίζω ότι και η ποίηση και η τέχνη υπηρετούν το ίδιο αντικείμενο.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κάποια στιγμή, λοιπόν, θα πρέπει να απαντήσετε σε όλα αυτά, γιατί εμείς, κυρία Υπουργέ, μαζί με τη γνώση, την πραγματική γνώση, δεν αμφισβητούμε και τις δεξιότητες. Όμως, ας μην ξανακάνουμε τώρα αυτή τη συζήτηση. Η επιστημονική γνώση είναι απαραίτητη. Μαζί με τη γνώση, λοιπόν, θα πρέπει να καλλιεργείται στους μαθητές και το συναίσθημα. Και εδώ ακριβώς έρχεται η τέχνη, για να υπηρετήσει αυτή την ανάγκη. Διότι θεωρούμε ότι ένας άνθρωπος, άσχετα από το επάγγελμα που θα κάνει στη ζωή του, θα πρέπει να είναι μια ολοκληρωμένη προσωπικότητα, ένας ολοκληρωμένος άνθρωπος.

Κυρία Υπουργέ, θα περιμέναμε να ακούσουμε και κάτι για τα ερωτήματα που σας θέσαμε σε σχέση με τους εκπαιδευτικούς αυτών των σχολείων, γιατί υπάρχει και αυτή η διάσταση. Με την αφαίρεση αυτών των μαθημάτων επιλογής βεβαίως μειώνονται οι θέσεις για τους εκπαιδευτικούς. Εντάξει, ξέρουμε ότι θέλετε να ελαφρύνετε τον κρατικό προϋπολογισμό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Οδυσσέας Κωνσταντινόπουλος): Ευχαριστούμε, κύριε Δελή.

Ορίστε, κυρία Υπουργέ, έχετε τον λόγο για τρία λεπτά.

ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε, όπως και εσάς, κύριε συνάδελφε.

Αναφορικά με τις ερωτήσεις για το εκπαιδευτικό προσωπικό, θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι δεν υπάρχει καμμία αλλαγή στο εκπαιδευτικό προσωπικό. Το αντίθετο μάλιστα. Όπως ξέρετε, η Κυβέρνησή μας έχει δρομολογήσει προσλήψεις στην ειδική αγωγή, οι οποίες γίνονται για πρώτη φορά στην ιστορία της χώρας μέσω ΑΣΕΠ και προσλήψεις και στη γενική εκπαίδευση. Πολύ πρόσφατα είχαμε και την ανάρτηση των προσωρινών πινάκων και για την πρώτη προκήρυξη, αναφορικά με τη γενική εκπαίδευση.

Όπως θα έχετε παρατηρήσει, στις προσλήψεις αυτές περιλαμβάνονται και οι συγκεκριμένες ειδικότητες για τις οποίες μιλάμε τώρα, για τις οποίες μάλιστα σκοπεύουμε -εκτός όλων των άλλων σχεδίων που έχουμε για να ενισχύσουμε τις τέχνες, για τις οποίες θα μιλήσουμε και αναλυτικότερα- να είναι και σε πρώτη ανάθεση σε όλα τα εργαστήρια δεξιοτήτων.

Δεν άκουσα καθόλου σχόλια για το τι συμβαίνει στις άλλες χώρες. Είναι τυχαίο ότι και εκεί εστιάζουν πάρα πολύ στα νεότερα χρόνια, εστιάζουν πάρα πολύ στα θεμελιώδη αυτά χρόνια του δημοτικού και του γυμνασίου σε έναν βαθμό; Αυτό το

θέμα δεν θα έπρεπε να συζητάμε σήμερα; Γιατί, δηλαδή, μόνο το 2% επιλέγει να κάνει Μουσική στο λύκειο; Γιατί; Μας νοιάζει πιο πολύ να λέμε «α, έχουμε ένα μάθημα επιλογής» ή μας νοιάζει η ουσία, όπως το αν γίνεται σωστά αυτό το μάθημα, αν γίνεται όπως πρέπει και αν οι συνθήκες είναι κατάλληλες; Οφείλουμε ως πολιτεία να εστιάσουμε στο πώς θα βελτιώσουμε την ουσία του μαθήματος. Εμείς αυτό θέλουμε να κάνουμε, να βελτιώσουμε την ουσία του μαθήματος από τις πρώτες τάξεις, από πιο νωρίς.

Όμως, και όσον αφορά τα πανελλαδικώς εξεταζόμενα μαθήματα, λέω ευθέως ότι εμένα με προβληματίζει πάρα πολύ το γεγονός ότι τόσα χρόνια στην ιστορία της χώρας μας όλα τα ειδικά μαθήματα δεν διδάσκονταν στο σχολείο. Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο, φαντάζομαι, ότι θα σας βρούμε αρωγούς σε αυτή τη μεγάλη προσπάθεια που καταβάλλουμε, ούτως ώστε όλα τα ειδικά μαθήματα να μπορούν να διδάσκονται σε ομάδες, αν θέλετε, μαθητών στα σχολεία.

Και κλείνω με το εξής. Είπατε ότι το σχολείο δεν είναι σουπερμάρκετ. Εγώ, λοιπόν, θέλω να σας ρωτήσω το εξής: Λέτε για την εισαγωγή των Καλλιτεχνικών στη Β' λυκείου. Πείτε μου, τι προτείνετε; Να επεκταθεί το ωράριο; Προτείνετε να αφαιρεθούν άλλα μαθήματα; Πώς ακριβώς προτείνετε να υλοποιηθεί αυτό που λέτε; Γιατί όταν έχουμε να κάνουμε με το ωρολόγιο πρόγραμμα, πρέπει να είμαστε και ρεαλιστές. Εγώ σας καλώ να μιλήσετε με όλους τους επιστημονικούς φορείς και να δείτε τι αιτήματα έχουν. Αν προσθέσει κανείς τις ώρες όλων των αιτημάτων των επιστημονικών φορέων, βγαίνει ένα ωρολόγιο πρόγραμμα το οποίο είναι διπλάσιο ή τριπλάσιο από αυτό που επιτρέπει το πραγματικό ωρολόγιο πρόγραμμα.

Σε κάθε περίπτωση, κύριε Δελή, εγώ θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι στηρίζουμε τις τέχνες στα σχολεία. Εστιάζουμε στα πιο κρίσιμα χρόνια και θέλουμε να δούμε την ουσιαστική διδασκαλία αυτών των μαθημάτων, την ουσιαστική διδασκαλία στα παιδιά μας από τις πρώτες τάξεις, ώστε να μην κάνουμε ένα μάθημα επιλογής απλά για να λέμε ότι το κάνουμε, αλλά να δούμε την ουσία αυτή καθαυτή του μαθήματος και της διδασκαλίας.

Σας ευχαριστώ πολύ.